

INSTITUT FOR STATSKUNDSKAB

Andreas Bengtson (koordinator), Rasmus Møller Hvid, Kasper Lippert-Rasmussen, Tore Vincents Olsen, og Asbjørn Skjæveland.

Undervisningsplan/pensumliste for:

Videnskabsteori – efterår 2026

Undervisningsplan:

BS = teksten er uploadet til Brightspace.

AUL = teksten kan downloades og printes via AU LIBRARY.

Online = teksten findes direkte på internettet

<i>TIME</i>	<i>EMNE</i>	<i>FORELÆSNING</i>	<i>Antal sider</i>	<i>HOLDTIME</i>	<i>Antal sider</i>
	Emne og hvilken forelæser	Pensum samt hvor det forefindes		Pensum til holdtime samt hvor det findes	
I. Introduktion					
1	U35. Videnskabs-teori – hvad er det, og hvorfor er det vigtigt (AS) 26. aug.	Videnskabsteori – hvad er det, og hvorfor er det vigtigt? Midtgaard og Nedergaard, kap. 1 og 2 (Grundbog) Petersen et al. (2007). (AUL)	15 9	Samme pensum som til forelæsning	
II. Centrale positioner i moderne videnskabsteori					
2	U36. Logisk positivisme (AB) 2. sept.	Grundpillerne i positivismen Michael Hviid Jacobsen og Peter Nedergaard. kap. 3. (Grundbog) pp. 48-52 Logisk positivisme Søren Flinch Midtgaard. Kap. 5. (Grundbog)	6 15		

		Matthew J. Cull, (2021) (AUL)	23		
3	U37. Kritisk rationalisme (AB) 9. sept.	Kritisk rationalisme Poul Aaes Nielsen. Kap. 6. (Grundbog) King, Keohane og Verba (1994) (AUL)	27 7		
4	U. 38 Kuhn: videnskabelig revolution (AS) 16. sept.	Gilje, N. og Grimen, H. (2002). (BS) George Ritzer (1975) (AUL)	24 12		
III. Forklaring og forståelse i Samfundsvidenskaben					
5	U39. Forklaringer i videnskaben (AS) 23. sept.	Forklaringer i videnskaben (årsagsforklaringer, formålsforklaringer, funktionelle forklaringer) Kasper Lippert-Rasmussen og Andreas Albertsen, kap. 17. (Grundbog) Hume (BS)	29 6		
IIIa. Naturalisme: Forklarende tilgange					
6	U40. Behavioralisme (AB) 30. sept.	Behavioralisme (behaviorisme) Tore Vincents Olsen. Kap. 7. (Grundbog) Dahl RA. (1961). (AUL)	21 9		

7	U41 Rationalitet og rational choice i videnskaben (KLR)	Rationalitet og rational choice i videnskaben Peter Nedergaard og Gert Tinggaard Svendsen, kap. 15 (Grundbog)	20		
	Prøveeksamen afleveres fredag i denne uge	Elster, J. (1989) (AUL)	21		
	7. okt.	Tversky og Kahnemann (1981) (AUL)	7		
8	U43 Sociobiologi (AB)	Elster, J. (2007) (BS)	27		
	21. okt.	Dawkins, R. (1976). (AUL)	22		
		Petersen, Michael Bang et al. (2013) (AUL)	5		
IIIb. Konstruktivisme: Forstående og fortolkende tilgange					
9	U44 Hermeneutik (AB)	Hermeneutik og fænomenologi Anders Berg-Sørensen. Kap. 8. pp.167-183:193-197 (Grundbog)	30		
	28. okt.	Føllesdal, D. (1979) (AUL)	18		
		Gibbons (2006) (AUL)	9		
10	U45 Strukturalisme (RMH)	Strukturalisme og poststrukturalisme Allan Dreyer Hansen. Kap. 10. (Grundbog)	32		
	4. nov.	Hansen (2020) (BS)	9		
11	U46 Den sociale realitets konstruktion (AB)	Den sociale realitets konstruktion Søren Flinch Midtgaard. Kap. 12. (Grundbog)	20		
	11. nov.	Jenkins (2017) (BS)	24		

IV. Tværgående temaer					
12	U47. Feministisk videnskabs-teori (AB) 18. nov.	Feministisk videnskabsteori Astrid Fly Oredsson Midtgaard og Nedergaard (2022), kap. 13. (Grundbog)	28		
		Harding, S. (2013). (AUL)	34		
13	U48. Værdier i videnskaben (KLR) 25. nov.	Værdier i videnskaben Didde Boisen Andersen og Søren Flinch Midtgaard, kap. 14. (Grundbog)	21		
		Anderson (2004). (AUL)	30		
14	U49. Metodologisk individualisme vs. holisme (TVO) 2. dec.	Metodologisk individualisme vs. holisme Søren Flinch Midtgaard, kap. 18 (Grundbog)	19		
		Zahle & Kincaid (2019) (online)	21		
15	U50. Viden og sandhed i videnskaben (TVO) 9. dec.	Viden og sandhed i videnskaben Kasper Lippert-Rasmussen og Lasse Nielsen, kap. 16 (Grundbog)	20		
		Boghossian (2006) (BS)	25		
		Brianna Toole (2019) (AUL)	17		
				Samlet pensum:	662

Pensumliste:

Bøger:

Midtgaard, Søren Flinch & Peter Nedergaard (red.) (2025). **Grundbog. Videnskabsteorien i grundrids – for samfundsvidenskaberne.** København: Djøf Forlag. 2 udgave.

AUL

Anderson, E. (2004). Uses of value judgments in science: A general argument, with lessons from a case study of feminist research on divorce. *Hypatia*, 19(1), 1-24.

Cull, Matthew J. (2021) 'Engineering is not a luxury: Black feminists and logical positivists on conceptual engineering', *Inquiry* 64, 1-2: 227-248.

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/0020174X.2021.1883476#abstract>

Dahl RA. The Behavioral Approach in Political Science: Epitaph for a Monument to a Successful Protest. *American Political Science Review*. 1961;55(4):763-772. doi:10.2307/1952525

Dawkins, R. (2016) 'Memes', i R. Dawkins *The Selfish Gene* (Oxford: Oxford University Press) s. 215-227. Findes som e-bog [link](#)

Elster, J. (1989) *Nuts and Bolts for the Social Sciences* (Cambridge University Press), s. 22-41. E-bog: https://soeg.kb.dk/permalink/45KBBDK_KGL/1pioq0f/alma99123048966505763

Føllesdal, D. (1979) 'Hermeneutics and the hypothetico-deductive method' *Dialectica* 33: 319-336 <https://www-jstor-org.ez.statsbiblioteket.dk:12048/stable/42968424>

Gibbons, M.T., (2006) Hermeneutics, political inquiry, and practical reason: An evolving challenge to political science. *American Political Science Review*, 100(4), pp. 563-571.

Harding, Sandra (1993) Rethinking Standpoint Epistemology: What Is "Strong Objectivity"? In *Feminist Epistemologies*. Eds. Alcoff, Linda., and Elizabeth. Potter. New York: Routledge. pp. 49-82. E-bog via AUL

https://soeg.kb.dk/permalink/45KBBDK_KGL/143rgf3/alma99124197005305763

King, Gary, Robert O. Keohane and Sidney Verba, *Designing Social Inquiry* (Princeton University Press 1994), 3-9 Findes som e-bog [link](#)

Petersen, Michael Bang, Slothuus, Rune, Stubager, Rune, og Tøgeby, Lise (2007) "Eksperimenter: Et redskab i politologiens værktøjskasse?" *Politica* 39, 1, 5-13.

Petersen, Michael Bang, Daniel Sznycer, Aaron Sell, Leda Cosmides, and John Tooby (2013) 'The ancestral logic of politics: Upper-body strength regulates men's assertion of self-interest over economic redistribution', *Psychological science*, 24, no. 7: 1098-1103.

George Ritzer, "Sociology: A Multiple Paradigm Science," *The American Sociologist*, 10, 3 (1975): 156-167.

Toole, Brianna (2019) "From Standpoint Epistemology to Epistemic Oppression" *Hypatia* vol. 34, no. 4: 598-615.

Tversky and Kahnemann (1981) "The framing of decisions and the psychology of choice", *Science* 211 no. 4481 (1981): 453-458.

Zahle, J., Kincaid, H. (2019). Why be a methodological individualist?. *Synthese* 196, 655–675 (2019). <https://doi.org/10.1007/s11229-017-1523-8>

Brightspace

Boghossian, P. Fear of Knowledge (Clarendon Press, 2006), pp. 1-25

Elster, J. (2007). *Explaining Social Behavior*. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 271-298.

Gilje, N. & H. Grimen (2002). "Paradigmer og videnskabelige revolutioner", i *Samfundsvidenskabernes forudsætninger*. København: Hans Reitzels Forlag, pp. 97-121.

Hansen, L. (2020). "Poststructuralism", i J. Baylis, S. Smith & P. Owens (eds). *The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations*. 8th rev. ed. Oxford: Oxford University Press, pp. 177-191.

Hume, D. (1991/1996) De store tænkere – Hume. 7. afsnit. "Om forestillingen om en nødvendig forbindelse." Red. Justus Hartnak & Johannes Sløk. (Transl. Niels Egmont Christensen).

Jenkins, K (2017) "What Women Are For: Pornography and Social Ontology," I Mari Mikkola (ed). *Beyond Speech: Pornography and Analytic Feminist Philosophy*. Oxford University Press, pp. 91-111.